

Jaarverslag 2023 Sectorraad Praktijkonderwijs en Kenniscentrum Praktijkonderwijs

Sectorraad Praktijkonderwijs

De Sectorraad Praktijkonderwijs vertegenwoordigt de 177 scholen voor praktijkonderwijs. De drie kernfuncties van de Sectorraad zijn: belangenbehartiging, het organiseren van verenigingsactiviteiten en fungeren als kenniscentrum voor het praktijkonderwijs.

De scholen zijn verdeeld in regio's. In 2023 is er een nieuwe regio bij gekomen: de regio Caribisch Nederland. Deze regio bestaat uit de eilanden Saba, Bonaire en Sint Eustatius.

Ook nieuw is de adviesraad. De adviesraad bestaat uit een groep wijze mensen waar het bestuur op gezette tijden, buiten de hectiek van de actualiteit, mee kan sparren over onderwerpen die het praktijkonderwijs raken. De leden geven het bestuur gevraagd en ongevraagd advies. Verder vervullen zij een ambassadeursfunctie voor het praktijkonderwijs.

Belangenbehartiging

2023 was een turbulent politiek jaar. De Sectorraad bewoog echter flexibel mee met alle ontwikkelingen. Steeds opnieuw bracht het bestuur de belangen van het praktijkonderwijs onder de aandacht van de diverse onderwijswoordvoerders, ministers, ambtenaren en belangrijke netwerkpartners. Vaak door lobby in de luwte te voeren, maar soms was het ook nodig om de publiciteit op te zoeken. De lobby was succesvol.

In 2023 heeft de Sectorraad onder meer de volgende resultaten behaald:

- Structurele bekostiging van de netwerkcoördinatoren.
- De pro-scholen ontvangen structureel een hoger budget voor de extra uren voor werkdrukvermindering.
- Minister Wiersma heeft toegezegd dat er een ov-reisproduct komt voor pro-leerlingen.
- Veel landelijke en regionale positieve aandacht voor het praktijkonderwijs, met name rond het congres over 25 jaar praktijkonderwijs.
- Het ministerie van OCW heeft toegezegd subsidie te verstrekken voor een landelijke campagne voor het vergroten van de naamsbekendheid van praktijkonderwijs.
- In de standaarden van de Inspectie van het Onderwijs is geen harde referentie-eis 1f opgenomen, maar is het streefniveau 1f gehandhaafd.
- Schooldiploma's die zijn behaald binnen het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs (vso) kunnen worden geregistreerd bij het diplomaregister van DUO.
- Het proces rond de doorstroomtoets wordt gemonitord om na te gaan wat hiervan de consequenties zijn voor het praktijkonderwijs.
- In de handreiking van het ministerie van OCW met betrekking tot de doorstroomtoets is opgenomen dat het dakpanadvies pro/vmbo-bb niet hoeft te leiden tot een ophoging van het schooladvies pro. Ook is in de handreiking opgenomen dat de doorstroomtoets niet hoeft te worden afgenomen bij leerlingen met een IQ van 75 of lager.

De Sectorraad was betrokken bij de volgende wetstrajecten:

- Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk. Mede door de lobby van de Sectorraad Praktijkonderwijs wordt een jaar nazorg voor pro- en vso-leerlingen opgenomen in de Wet van school naar duurzaam werk. De Sectorraad blijft zich inzetten voor het opnemen van twee jaar nazorg voor pro- en vso-leerlingen in de wet.
- Directe bekostiging. De Sectorraad heeft in de afgelopen jaren een intensieve lobby gevoerd voor rechtstreekse ongedeelde bekostiging van het praktijkonderwijs. Met succes. Het wetstraject is inmiddels in volle gang. De Sectorraad is intensief betrokken bij het wetstraject. Naar verwachting gaat de nieuwe wet in op 1 januari 2026.
- Wetstraject pro-entree. De Sectorraad zet zich ervoor in dat pro-scholen kunnen blijven samenwerken met niet-bekostigd mbo voor het aanbieden van de entree-opleiding. Eind 2023 heeft deze lobby geleid tot Kamervragen.

Via de Landelijke werkgroep bevoegdheden was de Sectorraad betrokken bij de volgende ontwikkelingen met betrekking tot bevoegdheden in het praktijkonderwijs:

- Een PDG-traject voor vakmensen. Het ministerie van OCW is aan de slag met een PDG-traject voor vakmensen. Het traject duurt ongeveer 12 tot 18 maanden, waarna de deelnemende vakmensen de bevoegdheid krijgen om het vak op een praktijkschool te mogen geven.
- Een traject voor groepsleerkracht 12-plus. Dit is een soort pabo-opleiding die is gericht op kinderen van 12 jaar en ouder. Het betreft een specialisatie voor pro, vso en de onderbouw van het vmbo. Er wordt nu gewerkt aan criteria, waarna de opleidingen een programma gaan maken.
- Beroepsgerichte vakken in het vo. Momenteel zijn er veel verschillende bevoegdheden, omdat er veel examen-vakken zijn. Hierdoor is het lastig om mensen flexibel op te leiden. Er wordt dan ook gewerkt aan een domeinbevoegdheid, waarbij een docent bijvoorbeeld een bevoegdheid krijgt op het gebied van techniek of groen. Binnenkort start het proces voor een wetswijziging.

25 jaar praktijkonderwijs

2023 was een bijzonder jaar voor het praktijkonderwijs. De schoolsoort praktijkonderwijs bestond namelijk 25 jaar! Om dit bijzondere jubileum te vieren, organiseerde de Sectorraad Praktijkonderwijs een groots opgezet congres over 25 jaar praktijkonderwijs. In de aanloop naar het congres zijn in opdracht van de Sectorraad een magazine en een film gemaakt waarin wordt teruggeblikt op 25 jaar praktijkonderwijs. De dag zelf was een groot succes. Het congres werd bezocht door ruim 1.000 bezoekers. Het programma was gevuld met inspirerende sprekers, interessante workshops en een informatieve informatiemarkt. Maar bovenal heerste er een gevoel van onderlinge verbinding en trots op het praktijkonderwijs.

Campagne vergroten naamsbekendheid praktijkonderwijs

Na een langdurige, intensieve lobby heeft het ministerie van OCW toegezegd subsidie te verstrekken voor een campagne voor het vergroten van de naamsbekendheid van het praktijkonderwijs. In 2023 is gestart met de voorbereidingen van de campagne: Daarom Praktijkonderwijs! De campagne bestaat onder meer uit een website over praktijkonderwijs, informatieve animaties en podcasts met actuele onderwerpen uit het praktijkonderwijs.

Vernieuwde website Sectorraad Praktijkonderwijs en Infolits

De website van de Sectorraad is dit jaar volledig vernieuwd. Op de website staan het meest recente nieuws, informatie over praktijkonderwijs, de speerpunten en relevante documenten van de Sectorraad Praktijkonderwijs. Benieuwd? Kijk op: www.praktijkonderwijs.nl Ook de Infolits, de digitale nieuwsbrief van de Sectorraad Praktijkonderwijs, heeft dit jaar een nieuwe, frisse uitstraling gekregen. De Infolits telt 1.650 abonnees.

Nieuwe strategische visie

In 2023 heeft de Sectorraad Praktijkonderwijs in nauw overleg met de leden een nieuwe strategische visie opgesteld: "Strategische visie 2023-2027: betrokken, bevlogen en met kracht!" Wil je meer weten? Kijk op <https://www.praktijkonderwijs.nl/kennisbank/strategische-visie-2023-2027/>

Betrokken en bevlogen met kracht!

De komende vier jaar zet de Sectorraad Praktijkonderwijs zich in voor de volgende zes thema's:

1.

De basis op orde: directe bekostiging en ruimte in wet- en regelgeving

Het streven naar rechtstreekse, ongedeelde bekostiging van het praktijkonderwijs is een van de belangrijkste speerpunten van de Sectorraad Praktijkonderwijs. Hierbij is de Sectorraad tegenmaximering van het landelijke budget voor praktijkonderwijs. Waarschijnlijk wordt de directe bekostiging in 2026 gerealiseerd. De Sectorraad is in de komende jaren intensief betrokken bij dit wetstraject. Verder vindt de Sectorraad het van belang dat de ruimte die het praktijkonderwijs nu heeft in de wet- en regelgeving wordt behouden, omdat hierdoor optimaal maatwerk kan worden geboden aan de leerlingen.

2.

Overgang van primair naar praktijkonderwijs: meer bekendheid, een enkelvoudig pro-advies en passend adviseren

Het praktijkonderwijs en de kansrijke mogelijkheden die het praktijkonderwijs biedt, zijn nog steeds vrij onbekend onder leerlingen, ouders en po-leerkrachten. De Sectorraad zet zich in voor het vergroten van de naamsbekendheid en voor de imagoverbetering van het praktijkonderwijs. De doorstroomtoets dient ook een enkelvoudig pro-advies te kunnen geven, waarbij vervolgens een pro-advies ook als een kansrijk advies wordt beschouwd. De landelijke toelatingscriteria dienen te worden behouden, met ruimte voor maatwerk, en de pro-scholen dienen bij het TLV-proces te worden betrokken.

3.

Schoolperiode onderbouw: pro-vmbo onderbouwklas, inclusie en curriculum

Alle pro-scholen dienen de mogelijkheid te krijgen om een pro-vmbo onderbouwklas aan te bieden, omdat hierdoor nog beter kan worden bepaald wat de meest passende schoolsoort voor de betreffende leerling is. De Sectorraad volgt de discussie over inclusief onderwijs nauwlettend om ervoor te zorgen dat de belangen van de pro-leerlingen in deze discussie zodanig zijn geborgd dat deze leerlingen ook in de toekomst kunnen rekenen op een goede passende vorm van onderwijs. Verder wil de Sectorraad borgen dat er voor pro-scholen voldoende ruimte blijft om op maat invulling te geven aan het curriculum en aan de basisvaardigheden.

visie 2023 – 2027

4.

Schoolperiode bovenbouw: stages, gratis ov-kaart, inburgering en diploma

In de bovenbouw van het praktijkonderwijs ligt de nadruk op stages. De Sectorraad zet zich in voor voldoende reguliere stageplaatsen en voor voldoende en gedifferentieerde stageplaatsen in de (arbeidsmatige) dagbesteding, waarbij de kosten van deze stageplaatsen niet meer voor rekening van de pro-scholen komen. Mbo-leerlingen hebben recht op een ov-kaart, maar pro-leerlingen niet. Dit leidt tot kansenongelijkheid. Reiskosten kunnen namelijk een obstakel vormen als ouders onvoldoende financiële draagkracht hebben om deze reiskosten te betalen. De Sectorraad zet zich ervoor in dat alle leerlingen in de bovenbouw van het praktijkonderwijs recht hebben op een gratis ov-kaart. Praktijkonderwijs dient te worden gezien als een volwaardige inburgeringsroute. Het diploma praktijkonderwijs dient te worden opgenomen in het diplomaregister van DUO.

5.

Onderwijsorganisatie: personeelstekort, cao en geen onderwijsbudgetten naar zorg

Om een goede en prettige onderwijsplek te kunnen bieden, dient achter de schermen de onderwijsorganisatie goed op orde te zijn. Het lerarentekort is echter een groot probleem. De Sectorraad is tegen het middelen van onderwijstijd in het praktijkonderwijs. Wel zou het zij-instroomtraject efficiënter kunnen worden ingericht. Ook dient er op de pabo meer aandacht te zijn voor het praktijkonderwijs. Bij de cao-onderhandelingen dienen de belangen van het pro goed te worden vertegenwoordigd. Verder dienen er geen onderwijsbudgetten naar zorg te gaan.

6.

Na school: werk, mbo en dagbesteding

40% van de leerlingen stroomt rechtstreeks uit naar werk. Pro-leerlingen zijn goede, loyale werknemers. Ze hebben echter soms ondersteuning nodig om aan het werk te blijven. Werkgevers dienen te worden geholpen bij jobcarving. Verder zet de Sectorraad zich ervoor in dat pro-scholen hun oud-leerlingen langer dan een jaar kunnen ondersteunen. De netwerkcoördinatoren dienen structureel te worden gefinancierd door SZW en OCW. Ook stromen veel leerlingen uit naar een vervolgopleiding in het mbo. Veel pro-scholen bieden de mogelijkheid om de entreeopleiding binnen het praktijkonderwijs te volgen. Wellicht wordt deze mogelijkheid nu ook in de wet verankerd. De Sectorraad zet zich ervoor in dat hierbij geen negatieve neveneffecten ontstaan voor pro-leerlingen. Ook is het van belang dat de samenwerking met niet bekostigd mbo mogelijk blijft. Branchecertificaten en praktijkverklaringen dienen recht te geven op vrijstellingen in het mbo. Er dienen voldoende arbeidsplaatsen in beschermd werk en dagbesteding te zijn.

Meer weten? Lees onze strategische visie...

Voor ons volledige jaarverslag, kijk op:

<https://www.praktijkonderwijs.nl/kennisbank/jaarverslag-2023/>

Colofon:

Vereniging Sectorraad Praktijkonderwijs, gevestigd te Utrecht.
Stichting Kenniscentrum Praktijkonderwijs, gevestigd te Utrecht.

Postbus 85246
3508 AE Utrecht
T 06-57686058
E bureau@praktijkonderwijs.nl
Website: www.praktijkonderwijs.nl

Auteur: Olga Toirkens
Vormgeving: Emma Pepers